

Kılavuz Sayfaları (nâm-ı diğêr Man Sayfaları)

Hazırlayan:
Linux Belgelendirme Çalışma Grubu
<belgeler-grubu (at) lists.sourceforge.net>

30 Ocak 2007

Özet

Bu kitap, Linux man sayfalarını içerir.

Man sayfalarının çeviri çalışmalarına destek olmak isterseniz ya da çalışmalarımızı izlemek isterseniz [GNU/Linux Kılavuz Sayfaları Çeviri Çalışmaları^{\(B1\)}](#) sayfalarını ziyaret ediniz.

Bu kitaptaki man sayfalarının man dizinine konacak dosyaları paket olarak dağıtılmaktadır. Bu konu ile ilgili bilgiyi [Man Sayfalarını Nasıl Kullanacağım?](#) (sayfa: 26) bölümünde, paketleri ise http://sourceforge.net/project/showfiles.php?group_id=61526 adresinde bulabilirsiniz.

İçindekiler

<i>I. Kullanıcı Komutları</i>	3
<i>II. Sistem Çağrıları</i>	11
<i>III. Kütüphane Çağrıları</i>	12
<i>IV. Özel Dosyalar</i>	13
<i>V. Dosya Biçimleri ve Dosya Dönüşümleri</i>	14
<i>VI. Oyunlar</i>	16
<i>VII. SQL Deyimleri, Makro Paketleri vs.</i>	17
<i>VIII. Sistem Yönetim Komutları</i>	21
<i>IX. Çekirdek Belgeleri</i>	25
<i>A. Man Sayfalarını Nasıl Kullanacağım?</i>	26

Yasal Uyarı

Kitap içeriğindeki kılavuz sayfalarının telif hakları yazarlarına ve çevirmenlerine ait olup, özgün sürümlerindeki eğer varsa telif hakkı ve lisans bilgileri korunmuştur; dosyada mevcut olup belge içinde görünür olmayanları kılavuz sayfalarının PDF sürümlerinde belge sonuna eklenmiştir (PDF belgeler lisans bilgileri bakımından geçirgen kabul edilmemektedir), kitabın HTML sürümü için buradaki açıklama kılavuz sayfaları için de geçerlidir. Özgün sürümünde telif hakkı ve lisans belirtilmemiş kılavuz sayfaları genellikle dağıtıldıkları paketin lisansına sahiptirler. Bu kitaba da kitaplığın tamamına uygulanan kural uygulanmış ve belgenin 3. şahıslarca özgürce kopyalanmasına, değiştirilmesine ve dağıtılmasına izin vermeyen lisans bilgilerine sahip kılavuz sayfaları kitaba dahil edilmemiştir. Bu bakımdan, telif hakkı ve lisans bilgileri bulunmayan kılavuz sayfası çevirilerinin ve bu kitabın genel olarak lisansı GNU GPL olup, kitabın tamamı için aşağıdaki feragatname geçerlidir. GNU GPL lisansı <<http://www.gnu.org/licenses/gpl.html>> adresinden edinilebilir.

BU BELGE ÜCRETSİZ OLARAK RUHSATLANDIĞI İÇİN, BELGENİN İÇERDİĞİ BİLGİLERİN VEYA KODLARIN NİTELİKLERİ İÇİN İLGİLİ KANUNLARIN İZİN VERDİĞİ ÖLÇÜDE HERHANGİ BİR GARANTİ VERİLMEMEKTEDİR. AKSİ YAZILI OLARAK BELİRTİLMEDİĞİ MÜDDETÇE TELİF HAKKI SAHİPLERİ VE/VEYA BAŞKA ŞAHISLAR BELGELERİ "OLDUĞU GİBİ", AŞIKAR VEYA ZİMNEN, SATILABİLİRLİĞİ VEYA HERHANGİ BİR AMACA UYGUNLUĞU DA DAHİL OLMAK ÜZERE HİÇBİR GARANTİ VERMEKSİZİN DAĞITMAKTADIRLAR. BELGELERİN KALİTESİ VEYA PERFORMANSI İLE İLGİLİ TÜM SORUNLAR SİZE AİTTİR. HERHANGİ BİR HATA VEYA EKSİKLİKTEN DOLAYI DOĞABİLECEK OLAN BÜTÜN SERVİS, TAMİR VEYA DÜZELTME MASRAFLARI SİZE AİTTİR.

İLGİLİ KANUNUN İCBAR ETTİĞİ DURUMLAR VEYA YAZILI ANLAŞMA HARİCİNDE HERHANGİ BİR ŞEKİLDE TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA YUKARIDA İZİN VERİLDİĞİ ŞEKİLDE BELGEYİ DEĞİŞTİREN VEYA YENİDEN DAĞITAN HERHANGİ BİR KİŞİ, BELGENİN İÇERDİĞİ BİLGİNİN KULLANIMI VEYA KULLANILAMAMASI (VEYA VERİ KAYBI OLUŞMASI, VERİNİN YANLIŞ HALE GELMESİ, SİZİN VEYA ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN ZARARA UĞRAMASI VEYA BİLGİNİN BAŞKA BİLGİLERLE UYUMSUZ OLMASI) YÜZÜNDEN OLUŞAN GENEL, ÖZEL, DOĞRUDAN YA DA DOLAYLI HERHANGİ BİR ZARARDAN, BÖYLE BİR TAZMİNAT TALEBİ TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA İLGİLİ KİŞİYE BİLDİRİLMİŞ OLSA DAHİ, SORUMLU DEĞİLDİR.

I. Kullanıcı Komutları

Özet

Bu bölümde tüm kullanıcıların kabuk üzerinde çalıştırabileceği komutların kılavuz sayfaları bulunur.

A

apropos	man1-apropos.pdf
whatis veritabanında anahtar sözcüğü arar	
autoconf	man1-autoconf.pdf
yapılandırma betiklerini oluşturur	
autoheader	man1-autoheader.pdf
configure betiği için bir şablon başlığı oluşturur	
autoreconf	man1-autoreconf.pdf
Üretilmiş yapılandırma dosyalarını günceller	
autorun	man1-autorun.pdf
CDROM sürücülerini özdevimli dosya sistemine bağlar/ayırır ve bağladıktan sonra /cdrom_dizini/autorun komutunu çalıştırır	
autoscan	man1-autoscan.pdf
Öncü bir configure.in üretir	
autoupdate	man1-autoupdate.pdf
bir configure.in'i daha yeni bir Autoconf'a günceller	

B

base64	man1-base64.pdf
veriyi base64 kodlar veya kodunu çözer ve standart çıktıya basar	
basename	man1-basename.pdf
dosya isimlerinden dizin ve soneki ayırır	
bc	man1-bc.pdf
Keyfi duyarlılıkta hesaplama dili	
bunzip2	man1-bzip2.pdf
sıkıştırılmış dosyaları açar	
bzcat	man1-bzip2.pdf
dosyaları standart çıktıda açar	
bzcmp	man1-bzdiff.pdf
bzip2 ile sıkıştırılmış dosyaları karşılaştırır	
bzdiff	man1-bzdiff.pdf
bzip2 ile sıkıştırılmış dosyaları karşılaştırır	
bzgrep	man1-bzgrep.pdf
bir düzenli ifade için belirtilen bzip2 sıkıştırılmış dosyalarında egrep ile arama yapar	
bzfgrep	man1-bzgrep.pdf
bir düzenli ifade için belirtilen bzip2 sıkıştırılmış dosyalarında fgrep ile arama yapar	
bzgrep	man1-bzgrep.pdf
bir düzenli ifade için belirtilen bzip2 sıkıştırılmış dosyalarında grep ile arama yapar	
bzip2	man1-bzip2.pdf

blok sıralamalı dosya sıkıştırıcı v1.0.2

[bzip2recover](#) man1-bzip2.pdf
zarar görmüş bzip2 dosyalarındaki verileri kurtarır

C

[cal](#) man1-cal.pdf
bir takvim görüntüler

[cat](#) man1-cat.pdf
dosyaları birleştirir ve standart çıktıya yazar

[chage](#) man1-chage.pdf
kullanıcı parolasının son kullanma tarihini değiştirir

[chattr](#) man1-chattr.pdf
Bir Linux genişletilmiş ikinci sürüm dosya sisteminin üzerinde dosya özniteliklerini değiştirir

[chfn](#) man1-chfn.pdf
kişisel bilgilerinizi değiştirir

[chgrp](#) man1-chgrp.pdf
dosyanın grup iyeliğini değiştirir

[chmod](#) man1-chmod.pdf
dosya kip bitlerini değiştirir

[chown](#) man1-chown.pdf
dosyanın sahibini ve grubunu değiştirir

[chroot](#) man1-chroot.pdf
özel kök dizini ile komut ya da etkileşimli kabuk çalıştırır

[cksum](#) man1-cksum.pdf
dosya içindeki baytları sayar ve sağlamasını yapar

[clear](#) man1-clear.pdf
uçbirim ekranını temizler

[cmp](#) man1-cmp.pdf
iki dosyayı karşılaştırır

[comm](#) man1-comm.pdf
sıralanmış iki dosyayı satır satır karşılaştırır

[compress](#) man1-compress.pdf
verileri sıkıştırır (sürüm 4.1)

[cp](#) man1-cp.pdf
dosya ve dizinleri kopyalar

[crontab](#) man1-crontab.pdf
bağımsız kullanıcılar için crontab dosyalarının bakımını ve işletilmesini sağlar (V3)

[cryptdir](#) man1-cryptdir.pdf
bir dizindeki bütün dosyaları şifreler

[csplit](#) man1-csplit.pdf
bir dosyayı bağlamsal satırlara göre bölümlere ayırır

[cut](#) man1-cut.pdf
dosyaların her satırından belli bölümleri siler

D

date	man1-date.pdf
sistem tarih ve saatini görüntüler veya ayarlar	
dd	man1-dd.pdf
bir dosyayı dönüştürür ve kopyalar	
decryptdir	man1-decryptdir.pdf
bir dizindeki bütün dosyaları deşifre eder	
df	man1-df.pdf
dosya sisteminin disk alanı kullanımını gösterir	
diff	man1-diff.pdf
iki dosya arasındaki farklılıkları bulur	
diff3	man1-diff3.pdf
üç dosya arasındaki farkları bulur	
dir	man1-dir.pdf
dizinlerin içindekileri listeler	
dircolors	man1-dircolors.pdf
ls için renkleri ayarlar	
dirname	man1-dirname.pdf
dosya isminin sonundan izin olmayan kısmı ayırır	
dnsdomainname	man1-hostname.pdf
sistemin DNS alan ismini gösterir	
domainname	man1-hostname.pdf
sistemin NIS/YP alan ismini atar ya da gösterir	
du	man1-du.pdf
yaklaşık dosya alanı kullanımı	

E

echo	man1-echo.pdf
tek satırlık bir metin görüntüler	
env	man1-env.pdf
değiştirilmiş ortamda komut çalıştırır	
expand	man1-expand.pdf
sekmeleri boşluklarla değiştirir	
expr	man1-expr.pdf
ifadeleri değerlendirir	

F

factor	man1-factor.pdf
sayıları asal çarpanlarına ayırır	
false	man1-false.pdf
hiçbir şey yapmaz, başarısız olur	
fmt	man1-fmt.pdf
paragraf metnini yeniden biçimler	
fold	man1-fold.pdf
her satırı belirtilen genişlikten katlar	

[free](#) man1-free.pdf
sistemdeki kullanılmış ve serbest belleklerle ilgili bilgi verir

G

[getty](#) man1-getty.pdf
uçbirim kipini, hızını ve hat disiplinini ayarlar

[groups](#) man1-groups.pdf
kullanıcının üyesi olduğu grupları basar

[gunzip](#) man1-gzip.pdf
sıkıştırılmış dosyaları açar

[gzcat](#) man1-gzip.pdf
sıkıştırılmış dosyaları standart çıktıda açar

[gzip](#) man1-gzip.pdf
dosyaları sıkıştırır

H

[head](#) man1-head.pdf
dosyaların ilk 10 satırını basar

[hostid](#) man1-hostid.pdf
konağın sayısal betimleyicisini basar

[hostname](#) man1-hostname.pdf
sistemin konak ismini atar ya da gösterir

I

[iconv](#) man1-iconv.pdf
belirtilen dosyanın karakter kodlamasını değiştirir

[id](#) man1-id.pdf
kullanıcı kimliğini basar

[ifnames](#) man1-ifnames.pdf
C dosyalarından önişlemci komutlarını çıkarır

[install](#) man1-install.pdf
dosyaları kopyalar, özniteliklerini ayarlar

J

[join](#) man1-join.pdf
iki dosyanın satırlarını ortak bir alanda birleştir

K

[kill](#) man1-kill.pdf
süreçlere sinyal gönderir veya sinyalleri listeler

[killall](#) man1-killall.pdf
ismi belirtilen süreçleri sonlandırır

L

ldd	paylaşımli kütüphane bağımlılıklarını görüntüler	man1-ldd.pdf
link	bir dosyaya bağ oluşturmak için link işlevini çağırır	man1-link.pdf
ln	dosyalar arasında bağlar oluşturur	man1-ln.pdf
login	Kullanıcının sisteme girişini sağlar.	man1-login.pdf
logname	kullanıcının ismini basar	man1-logname.pdf
ls	dizinlerin içindekileri listeler	man1-ls.pdf
lsattr	Bir Linux genişletilmiş ikinci sürüm dosya sisteminin üzerinde dosya özniteliklerini listeler	man1-lsattr.pdf

M

man	kılavuz sayfalarını biçimler ve görüntüler	man1-man.pdf
manpath	man sayfalarının aranacağı yolu gösterir	man1-man.pdf
md5sum	MD5 ileti özetini hesaplar ve sınar	man1-md5sum.pdf
mkdir	dizinleri oluşturur	man1-mkdir.pdf
mkfifo	FIFO'lar (isimli borular) oluşturur	man1-mkfifo.pdf
mknod	blok veya karakter özel dosyalarını oluşturur	man1-mknod.pdf
mv	dosyaları taşır (ismini değiştirir)	man1-mv.pdf

N

nice	işlem önceliğini değiştirerek bir dosyayı çalıştırır	man1-nice.pdf
nisdomainname	sistemin NIS/YP alan ismini atar ya da gösterir	man1-hostname.pdf
nl	dosya satırlarını numaralar	man1-nl.pdf
nodename	sistemin DECnet düğüm ismini atar ya da gösterir	man1-hostname.pdf
nohup	bir komutu uçbirimsiz ve bitir sinyallerini yoksayarak çalıştırır	man1-nohup.pdf

O

[od](#) man1-od.pdf
dosyayı sekizlik veya başka bir biçimde dökümler

P

[passwd](#) man1-passwd.pdf
kullanıcının parolasını günceller

[paste](#) man1-paste.pdf
dosyaların satırlarını birleştirir

[patch](#) man1-patch.pdf
bir yama dosyasını orjinaline uygular

[pathchk](#) man1-pathchk.pdf
dosya isimlerinin geçerliliğini ve taşınabilirliğini sınar

[pico](#) man1-pico.pdf
Pine eposta istemcisi tarzında basit bir metin düzenleyici

[pinky](#) man1-pinky.pdf
basit bir 'finger' uygulaması; kullanıcı bilgilerini gösterir

[play](#) man1-play.pdf
ses aygıtında herhangi bir ses dosyasını çalar

[pr](#) man1-pr.pdf
metin dosyalarını yazıcıda basılacak biçime dönüştürür

[printenv](#) man1-printenv.pdf
ortamı tamamen veya kısmen basar

[printf](#) man1-printf.pdf
veriyi biçimler ve basar

[ptx](#) man1-ptx.pdf
dosya içeriğini karılmış olarak basar

[pwd](#) man1-pwd.pdf
içinde bulunulan dizinin ismini basar

R

[readlink](#) man1-readlink.pdf
bir sembolik bağın değerini gösterir

[rec](#) man1-play.pdf
sesi bir ses dosyası biçiminde kaydeder

[rm](#) man1-rm.pdf
dosya ve dizinleri siler

[rmdir](#) man1-rmdir.pdf
boş dizinleri siler

[rsync](#) man1-rsync.pdf
rcp yerine daha hızlı ve esnek bir araç

S

[scp](#) man1-scp.pdf
güvenli kopyalama (uzaktan erişimle dosya kopyalama komutu)

sdiff	iki dosya arasındaki farklılıkları bulur ve etkileşimli olarak katıştırır	man1-sdiff.pdf
seq	bir sayı dizisi basar	man1-seq.pdf
sha1sum	SHA1 ileti özetini hesaplar ve sınar	man1-sha1sum.pdf
sha224sum	SHA224 ileti özetini hesaplar ve sınar	man1-sha224sum.pdf
sha256sum	SHA256 ileti özetini hesaplar ve sınar	man1-sha256sum.pdf
sha384sum	SHA384 ileti özetini hesaplar ve sınar	man1-sha384sum.pdf
sha512sum	SHA512 ileti özetini hesaplar ve sınar	man1-sha512sum.pdf
shred	içeriğini gizlemek bazan da silmek için dosyanın üzerine yazar	man1-shred.pdf
shuf	satırları rasgele karar	man1-shuf.pdf
sleep	belli bir süre geciktirir	man1-sleep.pdf
sort	metin dosyalarını satırlarını sıralar	man1-sort.pdf
split	bir dosyayı parçalara ayırır	man1-split.pdf
ssh	OpenSSH SSH istemcisi (uzaktan oturum açma aracı)	man1-ssh.pdf
stat	bir dosyanın veya dosya sisteminin durumunu gösterir	man1-stat.pdf
stty	uçbirim hat ayarlarını basar ve değiştirir	man1-stty.pdf
su	başka bir kullanıcı ve grup kimliği ile bir kabuk çalıştırır	man1-su.pdf
sum	bir dosyadaki blok sayısını ve sağlama toplamını basar	man1-sum.pdf
sync	dosya sistemi tamponlarını boşaltır	man1-sync.pdf

T

tac	dosyaları ardarda sondan başa doğru basar	man1-tac.pdf
tail	dosyaların son kısmını basar	man1-tail.pdf
tee	standart girdiyi dosyaya ve standart çıktıya kopyalar	man1-tee.pdf
top		man1-top.pdf

	süreçleri gösterir	
touch	dosyanın zaman damgalarını değiştirir	man1-touch.pdf
tr	karakterleri çevirir veya siler	man1-tr.pdf
true	hiçbir şey yapmaz, başarılı olur	man1-true.pdf
tsort	düzgün doğrusal sıralama yapar	man1-tsort.pdf
tty	standart girdiye bağlı terminalin dosya ismini basar	man1-tty.pdf

U

uname	sistem bilgilerini gösterir	man1-uname.pdf
uncompress	sıkıştırılmış verileri açar	man1-uncompress.pdf
unexpand	boşlukları sekmelerle değiştirir	man1-unexpand.pdf
uniq	yinelenen satırları atlar ve raporlar	man1-uniq.pdf
unlink	bir dosya bağıını silmek için unlink işlevini çağırır	man1-unlink.pdf
uptime	sistemin ne kadar zamandır çalıştığını söyler	man1-uptime.pdf
uucp	Unix'den Unix'e kopyalama	man1-uucp.pdf

V

vdir	dizinlerin içindekileri listeler	man1-vdir.pdf
----------------------	----------------------------------	---------------

X

xgettext	gettext dizgelerini kaynak dosyasından seçer	man1-xgettext.pdf
xmllint	komut satırı XML aracı	man1-xmllint.pdf
xmlto	bir XSL dönüşüm dosyasını bir XML belgesine uygular	man1-xmlto.pdf
xsltproc	komut satırı xslt işlemcisi	man1-xsltproc.pdf

Y

ypdomainname	sistemin NIS/YP alan ismini atar ya da gösterir	man1-hostname.pdf
------------------------------	---	-------------------

Z

zcat	sıkıştırılmış verileri standart çıktıda açar	man1-compress.pdf
----------------------	--	-------------------

II. Sistem Çağruları

Özet

Bu bölümde Linux çekirdeği tarafından uygulanan işlevlerin kılavuz sayfaları bulunur.

K

[kill](#) man2-kill.pdf
bir sürece sinyal gönderir

III. Kütüphane Çağruları

Özet

Bu bölümde yazılım geliştirme dillerinin kütüphanelerindeki işlevler bulunur. Bunların çoğunluğu GNU C Kütüphanesinin işlevleridir.

C

[crypt](#) man3-crypt.pdf
parola ve veri şifrelemesi

E

[encrypt](#) man3-encrypt.pdf
64 bitlik iletileri şifreler

[encrypt_r](#) man3-encrypt.pdf
64 bitlik iletileri şifreler (evresel)

S

[setkey](#) man3-encrypt.pdf
encrypt() tarafından kullanılan anahtarı belirler

[setkey_r](#) man3-encrypt.pdf
encrypt_r() tarafından kullanılan anahtarı belirler (evresel)

[system](#) man3-system.pdf
bir kabuk komutunu çalıştırır

IV. Özel Dosyalar

Özet

Bu bölümde `/dev` dizininde bulunan özel dosyaların açıklamaları bulunur.

I

[initrd](#) man4-initrd.pdf
önyükleyici ilklendirmeli RAM disk

V. Dosya Biçimleri ve Dosya Dönüşümleri

Özet

Bu bölümde genelde */etc* dizininde bulunan sistem yapılandırma dosyaları gibi belli bir uygulamaya bağımlı dosya biçimleri hakkında bilgiler bulunur.

C

[crontab](#) man5-crontab.pdf
cron'u yöneten tablolar

F

[fs](#) man5-fs.pdf
Linux dosyasistemi türleri: minix, ext, ext2, ext3, xia, msdos, umsdos, vfat, proc, nfs, iso9660, hpfs, sysv, smb, ncpfs

[fstab](#) man5-fstab.pdf
dosya sistemleri hakkındaki bilgileri içerir

G

[group](#) man5-group.pdf
kullanıcı grup dosyası

I

[initscript](#) man5-initscript.pdf
inittab komutlarını çalıştıran betik

[inittab](#) man5-inittab.pdf
sysv uyumlu init süreci tarafından kullanılan inittab dosyasının biçimi

L

[lilo.conf](#) man5-lilo-conf.pdf
lilo için yapılandırma dosyası

N

[nologin](#) man5-nologin.pdf
sıradan kullanıcıların sisteme bağlanmasını önler

P

[passwd](#) man5-passwd.pdf
parola dosyası

R

[rsyncd.conf](#) man5-rsyncd-conf.pdf
rsync sunucusu için yapılandırma dosyası

S

[shadow](#) man5-shadow.pdf
şifreli parola dosyası

W

[wvdial.conf](#) man5-wvdial-conf.pdf
wvdial ayar dosyası

VI. Oyunlar

Özet

Bu bölümde oyunların kullanım bilgileri bulunur.

F

[frozen-bubble](#) man6-frozen-bubble.pdf
galeri türü, çabuk tepki vermeye dayalı bir oyun

VII. SQL Deyimleri, Makro Paketleri vs.

Özet

Bu bölümde standart dosya sistemi yerleşimi, ağ protokolleri, karakter kodlamaları, kılavuz sayfaları ile ilgili teknik bilgiler (Örneğin bu bilgi **man 7 man** ile açılan man sayfasından alınmıştır) ve bir takım başka şeyler bulunur.

A

ABORT	man7–abort.pdf
o anki hareketi geri alır	
ALTER AGGREGATE	man7–alter_aggregate.pdf
bir ortak değer işlevinin tanımını değiştirir	
ALTER CONVERSION	man7–alter_conversion.pdf
bir dönüşümün tanımını değiştirir	
ALTER DATABASE	man7–alter_database.pdf
bir veritabanının özniteliklerini değiştirir	
ALTER DOMAIN	man7–alter_domain.pdf
bir veri alanının tanımını değiştirir	
ALTER FUNCTION	man7–alter_function.pdf
bir işlevin tanımını değiştirir	
ALTER GROUP	man7–alter_group.pdf
bir kullanıcı grubunun özniteliklerini değiştirir	
ALTER INDEX	man7–alter_index.pdf
bir indeksin tanımını değiştirir	
ALTER LANGUAGE	man7–alter_language.pdf
bir yordamsal dilin tanımını değiştirir	
ALTER OPERATOR	man7–alter_operator.pdf
bir işlecin tanımını değiştirir	
ALTER OPERATOR CLASS	man7–alter_operator_class.pdf
bir işleç sınıfının tanımını değiştirir	
ALTER SCHEMA	man7–alter_schema.pdf
bir şemanın tanımını değiştirir	
ALTER SEQUENCE	man7–alter_sequence.pdf
Bir kayıt listesi üreticinin tanımını değiştirir	
ALTER TABLE	man7–alter_table.pdf
bir tablonun tanımını değiştirir	
ALTER TABLESPACE	man7–alter_tablespace.pdf
bir tablo alanının tanımını değiştirir	
ALTER TRIGGER	man7–alter_trigger.pdf
bir tetiğin tanımını değiştirir	
ALTER TYPE	man7–alter_type.pdf
bir tür tanımını değiştirir	
ALTER USER	man7–alter_user.pdf
bir veritabanı kullanıcı hesabını değiştirir	

ANALYZE man7-analyze.pdf
bir veritabanı hakkında istatistik toplar

B

BEGIN man7-begin.pdf
bir hareket kümesi başlatır

boot man7-boot.pdf
genel olarak açılış işlemleri

C

CHECKPOINT man7-checkpoint.pdf
anlık olarak bir hareket günlüğü denetim noktası oluşturur

CLOSE man7-close.pdf
bir göstericiyi kapatır

CLUSTER man7-cluster.pdf
bir tabloyu bir indekse göre sıralar

COMMENT man7-comment.pdf
bir nesnenin açıklamasını tanımlar veya değiştirir

COMMIT man7-commit.pdf
o anki hareketi teslim eder

COPY man7-copy.pdf
bir tablo ile bir dosya arasında veri kopyalar

CREATE AGGREGATE man7-create_aggregate.pdf
yeni bir ortak değer işlevi tanımlar

CREATE CAST man7-create_cast.pdf
iki veri türü arasında yeni bir dönüşüm tanımlar

CREATE CONSTRAINT TRIGGER man7-create_constraint.pdf
yeni bir kısıt tetiği tanımlar

CREATE CONVERSION man7-create_conversion.pdf
yeni bir karakter kümesi dönüşümü tanımlar

CREATE DATABASE man7-create_database.pdf
yeni bir veritabanı oluşturur

CREATE DOMAIN man7-create_domain.pdf
yeni bir veri alanı tanımlar

CREATE FUNCTION man7-create_function.pdf
yeni bir işlev tanımlar

CREATE GROUP man7-create_group.pdf
yeni bir kullanıcı grubu tanımlar

CREATE INDEX man7-create_index.pdf
yeni bir indeks tanımlar

CREATE LANGUAGE man7-create_language.pdf
yeni bir yordamsal dil tanımlar

CREATE OPERATOR man7-create_operator.pdf
yeni bir işleç tanımlar

CREATE OPERATOR CLASS man7-create_operator_class.pdf

yeni bir işleç sınıfı tanımlar	
CREATE RULE	man7-create_rule.pdf
bir yeniden yazma kuralı tanımlar	
CREATE SCHEMA	man7-create_schema.pdf
yeni bir şema tanımlar	
CREATE SEQUENCE	man7-create_sequence.pdf
yeni bir kayıt listesi üretici tanımlar	
CREATE TABLE	man7-create_table.pdf
yeni bir tablo tanımlar	
CREATE TABLE AS	man7-create_table_as.pdf
bir sorgunun sonuçlarından yeni bir tablo tanımlar	
CREATE TABLESPACE	man7-create_tablespace.pdf
yeni bir tablo alanı tanımlar	
CREATE TRIGGER	man7-create_trigger.pdf
yeni bir tetik tanımlar	
CREATE TYPE	man7-create_type.pdf
yeni bir veri türü tanımlar	
CREATE USER	man7-create_user.pdf
yeni bir veritabanı kullanıcısı hesabı tanımlar	
CREATE VIEW	man7-create_view.pdf
yeni bir sanal tablo tanımlar	

D

DEALLOCATE	man7-deallocate.pdf
bir taslağı serbest bırakır	
DECLARE	man7-declare.pdf
bir gösterici tanımlar	
DELETE	man7-delete.pdf
bir tablo satırını siler	
DROP AGGREGATE	man7-drop_aggregate.pdf
bir ortak değer işlevini kaldırır	
DROP CAST	man7-drop_cast.pdf
bir tür dönüşümünü kaldırır	
DROP CONVERSION	man7-drop_conversion.pdf
bir karakter kümesi dönüşümünü kaldırır	
DROP DATABASE	man7-drop_database.pdf
bir veritabanını kaldırır	
DROP DOMAIN	man7-drop_domain.pdf
bir veri alanını kaldırır	
DROP FUNCTION	man7-drop_function.pdf
bir işlevi kaldırır	
DROP GROUP	man7-drop_group.pdf
bir kullanıcı grubunu kaldırır	
DROP INDEX	man7-drop_index.pdf
bir indeksi kaldırır	

DROP LANGUAGE	man7-drop_language.pdf
bir yordamsal dili kaldırır	
DROP OPERATOR	man7-drop_operator.pdf
bir işleci kaldırır	
DROP OPERATOR CLASS	man7-drop_operator_class.pdf
bir işleç sınıfını kaldırır	
DROP RULE	man7-drop_rule.pdf
bir yeniden yazma kuralını kaldırır	
DROP SCHEMA	man7-drop_schema.pdf
bir şemayı kaldırır	
DROP SEQUENCE	man7-drop_sequence.pdf
bir kayıt listesi üreticini kaldırır	
DROP TABLE	man7-drop_table.pdf
bir tabloyu kaldırır	
DROP TABLESPACE	man7-drop_tablespace.pdf
bir tablo alanını kaldırır	
DROP TRIGGER	man7-drop_trigger.pdf
bir tetik tanımını kaldırır	
DROP TYPE	man7-drop_type.pdf
bir veri türünü kaldırır	
DROP USER	man7-drop_user.pdf
bir veritabanı kullanıcı hesabını kaldırır	
DROP VIEW	man7-drop_view.pdf
bir sanal tabloyu kaldırır	

E

END	man7-end.pdf
o anki hareketi teslim eder	
EXECUTE	man7-execute.pdf
bir taslağı çalıştırır	
EXPLAIN	man7-explain.pdf
bir cümlelin icra planını gösterir	

F

FETCH	man7-fetch.pdf
bir gösterici kullanarak bir sorgudan satırları çeker	

M

MOVE	man7-move.pdf
bir gösterici konumlandırır	

S

signal	man7-signal.pdf
kullanılabilir sinyallerin listesi	

VIII. Sistem Yönetim Komutları

Özet

Bu bölümde sadece root kullanıcısı tarafından çalıştırılabilen komutların kılavuz sayfaları bulunur.

A

- [/etc/init.d/autofs](#) man8-autofs.pdf
Özdevinimli dosya sistemi bağlama betiği
- [automount](#) man8-automount.pdf
autofs için bağlantı noktalarını düzenler

B

- [badblocks](#) man8-badblocks.pdf
bir aygıtı bozuk blokları bulmak için tarar

C

- [chkconfig](#) man8-chkconfig.pdf
sistem servisleri için çalışma seviyesi bilgilerini sorgular ve günceller.
- [cron](#) man8-cron.pdf
zamanlanmış komutları çalıştıran süreç (Vixie Cron)

D

- [dmesg](#) man8-dmesg.pdf
çekirdek halka tamponlarını görüntüler veya denetler
- [dumpe2fs](#) man8-dumpe2fs.pdf
ext2/ext3 dosya sistemi bilgilerini görüntüler

E

- [e2fsck](#) man8-e2fsck.pdf
Linux ext2 dosya sistemini denetler
- [e2label](#) man8-e2label.pdf
bir ext2 dosya sisteminin etiketini değiştirir

F

- [fdformat](#) man8-fdformat.pdf
bir diskete düşük seviyeli biçimleme uygular
- [fsck](#) man8-e2fsck.pdf
Linux ext2 dosya sistemini denetler
- [fsck.ext2](#) man8-e2fsck.pdf
Linux ext2 dosya sistemini denetler
- [fsck.ext3](#) man8-e2fsck.pdf
Linux ext3 dosya sistemini denetler

G

- [groupadd](#) man8-groupadd.pdf
yeni bir grup oluşturur
- [groupdel](#) man8-groupdel.pdf
bir grubu siler
- [groupmod](#) man8-groupmod.pdf
bir grubun niteliklerini düzenler

H

- [halt](#) man8-halt.pdf
sistemi durdurur

I

- [ifconfig](#) man8-ifconfig.pdf
bir ağ arayüzünü yapılandırır
- [init](#) man8-init.pdf
süreç kontrol başlangıcı
- [ipcs](#) man8-ipcs.pdf
süreçlerarası iletişim oluşumları hakkında bilgi verir

K

- [ksyms](#) man8-ksyms.pdf
çekirdek ve modüller tarafından tanımlanmış sembolleri gösterir

L

- [losetup](#) man8-losetup.pdf
dönüş aygıtlarını ayarlar ve denetler
- [lsmod](#) man8-lsmod.pdf
yükli modülleri listeler
- [lspci](#) man8-lspci.pdf
bütün PCI aygıtlarını listeler
- [lsusb](#) man8-lsusb.pdf
sistemdeki bütün USB aygıtlarını listeler

M

- [mkbootdisk](#) man8-mkbootdisk.pdf
bir sistemi çalıştırabilmek için, bağımsız bir disket oluşturur
- [mke2fs](#) man8-mke2fs.pdf
bir ext2/3 dosya sistemi oluşturur
- [mkfs](#) man8-mkfs.pdf
bir Linux dosya sistemi oluşturur
- [mkinitrd](#) man8-mkinitrd.pdf
öncelikli yüklenen modüller için ilk ramdisk biteşlemini oluşturur
- [mkswap](#) man8-mkswap.pdf

Linux takas alanını ayarlar

[modinfo](#) man8-modinfo.pdf
bir çekirdek modülü ile ilgili bilgileri görüntüler

[modprobe](#) man8-modprobe.pdf
yüklenbilir modüller için yüksek seviyeli işlemci

[mount](#) man8-mount.pdf
bir dosya sistemini bağlar

N

[ntsysv](#) man8-ntsysv.pdf
çalışma seviyelerini yapılandırmak için basit bir arayüz

P

[parted](#) man8-parted.pdf
bir disk bölümlenme uygulaması

[poweroff](#) man8-halt.pdf
sistemi kapatır

R

[ramsize](#) man8-rdev.pdf
RAM disk boyutunu ayarlar

[rdev](#) man8-rdev.pdf
kök aygıt biteşlemeni, RAM disk boyutunu veya video kipini ayarlar/sorgular

[reboot](#) man8-halt.pdf
sistemi yeniden başlatır

[rmmod](#) man8-rmmod.pdf
yüklenbilir modülleri devreden çıkarır

[rootflags](#) man8-rdev.pdf
kök aygıt seçeneklerini ayarlar

[route](#) man8-route.pdf
IP yönlendirme tablosunu yönetir/içeriğini gösterir

[rpc.mountd](#) man8-mountd.pdf
NFS bağlama süreci

[rpc.nfsd](#) man8-nfsd.pdf
NFS sunucu süreci

[runlevel](#) man8-runlevel.pdf
geçerli ve bir önceki sistem çalışma seviyelerini bulur

S

[setpci](#) man8-setpci.pdf
PCI aygıtlarını yapılandırır

[shutdown](#) man8-shutdown.pdf
sistemi kapatır

[sulogin](#) man8-sulogin.pdf

tek kullanıcıli kipte sisteme giriş

[swapoff](#) man8-swapoff.pdf
ayıt ve dosyalar için sayfalama ve takaslama işlemlerini kapatır

[swapon](#) man8-swapon.pdf
ayıt ve dosyalar için sayfalama ve takaslama işlemlerini etkinleştirir

T

[telinit](#) man8-init.pdf
çalışma seviyesini değiştirir

U

[umount](#) man8-umount.pdf
dosya sistemlerini ayırır

[useradd](#) man8-useradd.pdf
yeni bir kullanıcı oluşturur veya öntanımlı yeni kullanıcı bilgilerini günceller

[userdel](#) man8-userdel.pdf
Bir kullanıcı hesabını ve onunla ilgili dosyaları siler

[usermod](#) man8-usermod.pdf
bir kullanıcı hesabını düzenler

V

[vidmode](#) man8-rdev.pdf
video kipini ayarlar

IX. Çekirdek Belgeleri

Özet

Bu bölümde çekirdek belgeleri bulunsun diye ayrılmışsa da hiç kullanılmamıştır. Amacı dışında bir takım sayfalar bulunabilir.

A. Man Sayfalarını Nasıl Kullanacağım?

Önce bu **man** **komut** yazdığınızda sistemimizde hangi yazılımların çalıştırıldığına bakalım. Kılavuz sayfalarının dosyaları **groff** paketi ile gelen uygulamalarla yorumlanır ve **less** paketi ile gelen **less** uygulaması ile konsolda görüntülenir. **man** komutu ise bu işleri düzenleyen uygulamanın adıdır.

Man sayfalarını yönetimi için dağıtımlarda "man" ve "man-db" isminde iki farklı paket kullanılmaktadır. Ancak her iki pakette artalarda **groff** paketini kullandığından man sayfalarına türkçe desteği vermek için **groff** paketinin ve **less** paketinin türkçe karakterleri desteklemesi yeterlidir. Bu bakımdan **groff** yazarları ile bir çalışma yapılmış ve groff paketine türkçe desteği verilmiştir (20 Aralık 2003). Türkçe destekli paketi <ftp://ftp.ffii.org/pub/groff/groff-1.19.1.tar.gz> adresinden indirip kurabilirsiniz.

less uygulamasının ise UTF-8 desteğinde sorun yok. Red Hat 9 ve Fedora Core 1 dağıtımları ile gelen **less**'in ISO-8859-9 desteği yok. Türkçeye özgü bazı karakterlerin yerinde & karakterlerini görüntülüyor. **less**'in sistem dil ayarı LANG="tr_TR" iken Türkçe karakterleri düzgün görüntüleyebilmesi için sürüm bilgilerinde "+iso254" dizgesini içermemesi gerekiyor. Yani **less --version** komutunu verdiğinizde çıktıda `less 378+iso254` gibi bir satır varsa bu **less** sürümünün "standart" **less** sürümü ile değiştirilmesi gerekiyor. **less**'in en güncel sürümünü indirip sisteminize kurarsanız sorunlarınız çözülecektir (<http://www.greenwoodsoftware.com/less/download.html>).

man-1.5k ve üstü man paketi sürümlerini kullananlar (örneğin, Red Hat 9, Fedora Core) `/etc/man.conf` (`/etc/man.config`'de olabilir) dosyasının sonlarına doğru, aşağıdaki iki satırı bulup burada yazıldığı gibi değiştirecekler:

TROFF	/usr/bin/groff -Tps -mandoc
NROFF	/usr/bin/nroff -c -mandoc

man-db-2.x.x paketini kullananların (örneğin, Debian, Suse) böyle bir ek işlem yapmalarına gerek yok. Örneğin Suse-9.2 dağıtımına, kurulum sırasında dil Türkçe seçilmişse, groff-1.19.1 kurulduktan sonra (Yast ile değil, kendiniz derlemelisiniz) man sayfalarını başka hiçbir işlem yapmadan görüntülemek mümkün oluyor (Önceki Suse dağıtımları için bilgim yok).

Man sayfalarını ise **man-pages-tr** paketi ile dağıtıyoruz. **man-pages-tr-1.0.0.tar.gz** paketinden itibaren man dosyaları türkçe destekli groff paketi ile uyumludur. Dağıtımlar, groff-1.19.1 sürümünü ya da sonraki sürümleri kullanmaya başladığında büyük ihtimalle türkçe man sayfalarını da kullandığınız Linux dağıtımıyla alıyordunuz. Ama yine de en güncel man dosyalarını burada bulacaksınız :-).

man-pages-tr-x.x.x.tar.gz paketini kurmak için de root yetkileri gerekiyor. Paketi ev dizininizde açtığınızda `man-pages-tr-x.x.x` dizini oluşacak. Bu dizinin içindeki **kur** betiği paketin içeriğini `/usr/share/man/tr` dizinine kuracaktır. Bu işlemi ilk defa yapıyorsanız, yapmadan önce `/usr/share/man` dizini altında bir `tr` ya da `tr_TR` dizini varsa ya bu dizini silin ya da ismini değiştirin. Sisteminizde mevcut olması olası eski man dosyaları artık düzgün görüntülenmeyecektir. Onların bulunduğu dizini man uygulamasının bulamayacağı bir yere taşırsanız daha iyi olur.

Sisteminizde yapacağınız 3. işlem **LESS** ile başlayan bir ortam değişkeni varsa kaldırmak olacaktır. Kabukta **declare** komutunu verdiğinizde ortam değişkenleri listelenir. **LESS** ile başlayan bir ortam değişkeni varsa **unset değişken-ismi** ile bu ortam değişkenini kaldırabilirsiniz.

Şimdi ilk man sayfamızı alalım: **man man**

Eğer sisteminizin yerel ayarları LANG="tr_TR.UTF-8" ile yapılmışsa ek bir işleme gerek kalmadan sayfayı düzgün bir şekilde görmeniz gerekir.

Sisteminizin yerel ayarları LANG="tr_TR" ile yapılmışsa düzgün görüntü alınması kullandığınız **man** paketine göre yapacağınız işlemlere bağlı olacaktır. man-1.5k ve benzeri man paketini kullananlar (örneğin, Red Hat 9 ve Fedora Core 1) **less** ve **groff**'la ilgili olarak yukarıda bahsedilen işlemleri yapmışlarsa, iki işlem daha yapıp man sayfalarını görüntüleyebilirler:

1. Bir alias tanımı yapacaksınız. Yapacağınız tanımın tüm kullanıcılar için geçerli olmasını istiyorsanız `/etc/bashrc` dosyasına, kullanıcıya özel olmasını istiyorsanız `~/.bashrc` dosyasına şu satırı yazın:

```
alias man='LANG=tr_TR.UTF-8 man'
```

2. Bir ortam değişkeni tanımı yapacaksınız. Yapacağınız tanımın tüm kullanıcılar için geçerli olmasını istiyorsanız `/etc/bashrc` dosyasına, kullanıcıya özel olmasını istiyorsanız `~/.bashrc` dosyasına şu satırı yazın:

```
export MANPAGER="iconv -f UTF-8 -t ISO-8859-9 | less -isr"
```

Bu iki işlemi yaptıktan sonra sisteme yeniden giriş yaptığınızda man sayfalarını türkçe karakterli olarak okuyabiliyor olacaksınız.

`man-db-2.x.x` paketini kullananlar (örneğin, Debian) ise bir alias tanımlarlarsa sayfaları düzgün olarak görebiliyorlar. Yapacağınız tanımın tüm kullanıcılar için geçerli olmasını istiyorsanız `/etc/bashrc` dosyasına, kullanıcıya özel olmasını istiyorsanız `~/.bashrc` dosyasına şu satırı yazın ve sisteme yeniden giriş yapın:

```
alias man='LANG=tr_TR.UTF-8 man'
```

Notlar

Belge içinde dipnotlar ve dış bağlantılar varsa, bunlarla ilgili bilgiler buldukları sayfanın sonunda dipnot olarak verilmeyip, hepsi toplu olarak burada listelenmiş olacaktır.

^(B1) <http://belgeler.org/manpages/>

Bu dosya (`manpages.pdf`), belgenin XML biçiminin `TEXLive` ve `belgeler-xsl` paketlerindeki araçlar kullanılarak PDF biçimine dönüştürülmesiyle elde edilmiştir.

30 Ocak 2007